

Verlag van het ingevolge artikel 5, sub d, jo 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de minister van Buitenlandse Zaken (BZ), de minister van Financiën, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, (OCW), de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de minister van Verkeer en Waterstaat (VenW), de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden op het beleidsterrein Heffing van Rijksbelastingen (De Geheiligde Schuld) na 1945 - .

Samensteller: drs. G. Beks
Den Haag, maart 2004

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basis selectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B= te bewaren; V= (op termijn) te vernietigen).

Het BSD fungeert voor de actor minister van Financiën en de daaronder ressorterende actoren deels als vervanging van de handelingen 60, 104, 107, 108, 109, 110, 112, 130, 131, 137, 141, 143, 204, 214, 217, 221, 225, 226, 232, 233, 292, 336, 337, 379, 387, 392, 469, 470, 472, 473, 474, 475, 478, 485, 487, 488, 505, 508, 596, 598, 610, 700, 701, 708, 709, 722, 728, 736, 738, 789, 792, 800, 880, 883, 886, 888, 890, 891, 892 en 893 van de Selectielijst voor de neerslag van handelingen van de Minister van Financiën en de onder hem ressorterende actoren op het beleidsterrein heffing van Rijksbelastingen over de periode 1940-1993 (Stcrt. 2001, 166).

Voor de actoren minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, minister van Buitenlandse Zaken, minister van Financiën, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, minister van Verkeer en Waterstaat, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer geldt het BSD als nieuwe selectielijst.

Het beleidsterrein

De belangrijkste taak van het ministerie van Financiën is de zorg voor het beleid ten aanzien van het samenstel van inkomsten en uitgaven. Een (groot) deel van de inkomsten bestaat uit inkomsten uit de belastingheffing. Met betrekking tot de inkomsten uit belastingen zou de verantwoordelijkheid van de minister van Financiën omschreven kunnen worden met: het volgen/voeren van de belastingpolitiek en fiscale wetgeving in het kader van de heffing, inning en controle van de door de rijksoverheid geheven belastingen. Als hoofdtaken vloeien hieruit voort:

- het voorbereiden en vaststellen van nationaal en internationaal belastingbeleid;
- het zorgdragen voor het beleid ten aanzien van de uitvoering van de belastingwetgeving;
- het besturen van de Belastingdienst;
- uitvoering van (bepalingen opgenomen in) de (belasting)wet- en regelgeving.

Behalve de minister van Financiën (binnen de organisatie is een onderscheid te maken naar interne actoren die zich op het taakgebied bewegen: het Directoraat-generaal voor Fiscale Zaken, het Directoraat-generaal der Belastingen en de Belastingdienst) is ook nu een aantal andere actoren te onderscheiden.

Basis Selectie Document

Het BSD wordt thans ter vaststelling voor onderstaande zorgdraggers voor de periode 1945-2001 aangeboden:

Actoren die onder de zorg van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) vallen:

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Ministers wie het aangaan

Actoren die onder de zorg van de minister van Buitenlandse Zaken (BZ) vallen:

Minister van Buitenlandse Zaken

Minister van Ontwikkelingssamenwerking

Ministers wie het aangaan

Actoren die onder de zorg van de minister van Financiën vallen:

Minister van Financiën

Belastingdienst

Adviescommissie beoordeling aangeboden cultuurbezit uit nalatenschappen

Adviescommissie fiscale behandeling pensioenen

Commissie invoerings- en uitvoeringsaspecten belastingherziening 2001

Ministers wie het aangaan

Actoren die onder de zorg van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) vallen:

Minister van LNV

Landbouwvoorlichtingsdienst

Hoofd van het Staattoezicht op de Bosschen

Directeur van Staatsbosbeheer

Ministers wie het aangaan

Actoren die onder de zorg van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) vallen:

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen

Minister van Opvoeding, Wetenschap en Kultuurbescherming/Kultuurbehoud

Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk

Ministers wie het aangaan

Actoren die onder de zorg van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) vallen:

Minister van Sociale Zaken/ en Werkgelegenheid/ en Volksgezondheid

Uitvoeringsorganen van de sociale zekerheid

Arbeidvoorzieningsorganisatie

Ministers wie het aangaan

Actoren die onder de zorg van de minister van Verkeer en Waterstaat (VenW) vallen:

Minister van Verkeer en Waterstaat

Rijksinspecteurs van het Verkeer

Rijks- en Provinciale Waterstaat

Ministers wie het aangaan

Actoren die onder de zorg van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer vallen:

Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Dienst van het Kadaster en Hypotheken

Ministers wie het aangaan

Belangen ex art.2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed

De selectiedoelstelling van de Rijksarchiefdienst stelt dat met de te bewaren gegevens een reconstructie van het handelen van de rijksoverheid op hoofdlijnen ten opzichte van haar omgeving mogelijk moet zijn, waardoor bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Om de selectiedoelstelling te realiseren, worden 6 selectiecriteria gebruikt om tot een waardering te komen:

ALGEMENE SELECTIECRITERIA	
HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET B (ewaren)	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieronder valt ook het toetsen van en het toezien op beleid. Hieruit worden niet perse consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Op verzoek van de vertegenwoordiger hebben ook de overige deelnemers hun gedachten te laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Bij het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van de heer professor dr. F.H.M. Grapperhaus, emeritus hoogleraar belastingrecht en oud staatssecretaris van Financiën, als materiedeskundige op het gebied van de rijksbelasting. De heer Grapperhaus werd voorgedragen door het Instituut voor

Nederlandse Geschiedenis. Zijn bijdrage werd door de overige deelnemers aan het overleg zeer op prijs gesteld.

Belangen van de archiefbescheiden voor de recht- en bewijszoekende burger en voor overheidsorganen
Bij de handelingen die zijn gewaardeerd met een V (vernietiging op termijn), is de termijn vastgesteld met het oog op de belangen van de recht- en bewijszoekende burger en met het oog op het bedrijfsbelang. De beoordeling en vaststelling van de termijnen zijn gedaan door deskundigen van de ministeries van BZK, BZ, Financiën, LNV, OCW, SZW, VenW en, VROM. De vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun ervaring en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein.

Totstandkoming van de ontwerp-selectielijst

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat bij het ministerie van Financiën door A. Piersma en R. Wetting werd verricht in de periode 2001 tot 2003. Dit onderzoek resulteerde in een herziene versie van het PIVOT-rapport Belastingen: De geheiligde schuld. Het rapport institutioneel overzicht belastingen: deel heffing en inning van belastingen d.m.v. de zogenaamde heffingswetten, met uitzondering van die wetten en regelingen die betrekking hebben op het heffen van accijnzen en invoerrechten, over de periode 1945 - 2001 (PIVOT-rapport 65). Dit rapport is niet in druk verschenen.

Driehoeksoverleg

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

Beleidsdeskundigen

Namens de Minister van BZK:

T. De Jong, juridisch beleidsmedewerker,
H. Satter, beleidsmedewerker bij de afdeling Financiële Organisatie.

Namens de Minister van BZ:

J. de Waard, beleidsmedewerker van de directie Duurzame Economische Ontwikkeling,
P.A.G Hassing, beleidsmedewerker van de directie Milieu en Ontwikkeling.

Namens de Minister van Financiën:

mr. J. Nieuwendijk, juridisch medewerker van het team Juridische Zaken van het Directoraat-generaal Belastingdienst,
mw. J.W. van den Berg-Koelewijn, Coördinator Sectie Beleidsondersteuning DGFZ,
drs. P.A. Bouwhuis, beleidsmedewerker van de afdeling Beleid van de directie Algemene Fiscale Politiek,
drs. J.C. Donkhorst, beleidsmedewerker Formeel Recht bij de Belastingdienst B/CCP Domein FIR,
A.J. van Lohuizen, teamleider Belastingdienst B/Ca Staf Rechtstoepassing.

Namens de Minister van LNV:

G.J.M. Krekel, teammanager LASER,
A.Sikkel, beleidscoördinator LASER,
drs. J.J. Urselmann, senior beleidsmedewerker, Directie Natuur bij het Stafbureau Algemene Leiding.

Namens de Minister van OCW:

M. de Marie van de directie Financiële en Economische Zaken.

Namens de Minister van SZW:

R.C. Ambachtsheer, secretaris bezwaar en beroep van de directie WBJA,
drs. J. Nienhuis, senior financieel economisch medewerker van de directie FEZ,
C. Timmermans, audit medewerker van de AD.

Namens de Minister van VenW:

drs. M. Dorsman van Bureau Directeur-generaal Goederenvervoer, Documentatie Informatie Voorziening.

Namens de Minister van VROM:

drs. P. Hamelink, Directie Milieuhygiëne, Economie en Technologie,
drs. A.J. Wiggenraad, Centrale Sector, Directie Financiën en Economische Zaken. Economische Beleidsadviesing

Archiefdeskundigen

Namens de Minister van BZK:

J. Pauwels, aankomend senior DI medewerker van het Stafbureau Openbaar Bestuur.

Namens de Minister van BZ:

mevrouw drs. M. Gimbrere, senior-medewerker semi-statisch archief,
mevrouw M. van der Sluys, senior-medewerker semi-statisch archief.

Namens de Minister van Financiën:

A.J.C.H. van Eeden, medewerker institutioneel onderzoek en archiefbewerking bij de afdeling DIV,
P.C.A. Lamboo, stafmedewerker institutioneel onderzoek en selectiebeleid bij de afdeling DIV,
mevrouw drs. A.L. Weyers van de Belastingdienst.

Namens de Minister van LNV:

G. Stiemsma, medewerker IFA/AGRO.

Namens de Minister van OCW:

mevrouw M.J. Oosterbaan, archiefdeskundige bij de afdeling Informatiediensten van het Facilitair Bedrijf.

Namens de Minister van SZW:

M. Zonneveld, junior adviseur institutioneel onderzoeker van de afdeling Beleid en Advies DIV van de Directie Algemene Zaken.

Namens de Minister van VenW: mevrouw C.E.M. Strik-Zijlstra van het Facilitair Adviescentrum, Documentaire Informatievoorziening.

Namens de Minister van VROM:

P. Sierdsma, Pivot coördinator.

Namens de Algemene Rijksarchivaris:

drs. G. Beks

Op voordracht van het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis trad professor dr. F.H.M. Grapperhaus emeritus hoogleraar belastingrecht en oud-staatssecretaris van Financiën op het beleidsterrein Belastingen op.

Het driehoeksoverleg werd gevoerd in de periode juli 2003 – maart 2004. De heer Grapperhaus heeft in augustus 2003 het BSD voor commentaar toegezonden gekregen. Het driehoeksoverleg over de concept selectielijst op het beleidsterrein Belastingen, 1945-2001 vond plaats op 4 december 2003. Dit overleg leidde tot een aantal aanpassingen en wijzigingen in het BSD. Het verslag en het gewijzigde BSD werden op 15 april 2004 aan de heer Grapperhaus opgestuurd. Hem werd verzocht het verslag op zijn juistheid en volledigheid te beoordelen. Daarnaast werd hem gevraagd of hij met het gewijzigde BSD kon instemmen. Op 25 mei 2004 deelde de heer Grapperhaus telefonisch de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris mede dat hij met zowel het verslag als het BSD akkoord ging.

Inhoudelijk verslag

Hieronder volgt een overzicht van de handelingen waarover tijdens het driehoeksoverleg gesproken is, en de eventuele wijzigingen die dat voor de voorgestelde waarderingen met zich mee heeft gebracht.

Algemeen

De materiedeskundige, de heer Grapperhaus, benadrukte dat hij de gehanteerde selectiemethodiek een "schitterend systeem" vindt waarbij een "buitengewoon zorgvuldige procedure" gevolgd wordt. Het BSD geeft volgens de heer Grapperhaus een goed inzicht in het beleidsterrein Belastingen na 1945. Verder constateerde hij dat in deze selectielijst een zorgvuldige afweging van de (op termijn) te vernietigen en te bewaren archieven is gemaakt.

Door de heer Van Eeden van het Ministerie van Financiën werden alle zorgdragers voor het driehoeksoverleg uitgenodigd. Met uitzondering van het Ministerie van Economische Zaken, heeft iedereen positief op deze uitnodiging gereageerd. De vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris betreurt het dat EZ niet mee indient. De beslissing tot het niet mee indienen van de secundaire selectielijst Belastingheffing betekent dat EZ in een later stadium de lijst moet indienen.

De heer Grapperhaus, de materiedeskundige, stelde voor de vernietigingstermijn van een aantal handelingen van 7 jaar in 5 jaar te wijzigen. De heer Van Eeden deelde mee dat deze termijn afgeleid is van de termijnen in de belastingwetgeving. Hij stelde voor om de voorgestelde waardering te handhaven. Tegen dit voorstel is geen bezwaar. De termijn van de handelingen 1051, 1052, 1053, 1054, 1058, 1059, 1074, 1075 wordt dan ook niet gewijzigd. Alle deelnemers aan het overleg gaan akkoord met handhaven van een vernietigingstermijn van 7 jaar.

De heer Sierdsma, Pivot coördinator het ministerie van VROM, stelde voor de handelingen 227, 279, 284, 1008, 1014, 1020, 1048, 1061, 1064, 1116, 1121, 1124 redactioneel te wijzigen en een toelichtende opmerking bij deze handelingen op te nemen. De overige deelnemers aan het driehoeksoverleg gaan akkoord met dit voorstel.

Mevrouw Strik-Zijlstra van het Facilitair Adviescentrum, Documentaire Informatievoorziening van het ministerie van V&W stelde voor de vernietigingstermijn van de handelingen 43, 957, 958 en 981 te wijzigen van 10 jaar naar 15 jaar. De overige deelnemers aan het driehoeksoverleg gaan akkoord met dit voorstel.

Opmerkingen bij de verschillende handelingen

Handeling 44 (Het voordragen en benoemen van adviserende leden van de Raad voor de waardering van onroerende zaken)

De heer Sierdsma stelde voor om aan de waardering van deze handeling toe te voegen "5 jaar na opheffing van de raad". Deze toevoeging aan de waardering heeft de instemming van alle betrokkenen bij het driehoeksoverleg.

Handeling 392 Het afwijzen of toewijzen van verzoeken om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van

successie- en schenkingsrecht voor verkrijgingen en schenkingen genoemd in dit artikel

- 1. gedeeltelijke: schenking tot het verschaffen van levensonderhoud, schenking i.v.m. kosten van opleiding en studie, schenking aan verenigingen en stichtingen die kunst of wetenschap willen bevorderen, schenkingen ten algemene nutte of voor bijzondere gebeurtenissen.*
- 2. gehele i.v.m. verkrijgingen door: een andere Staat indien het recht meer bedraagt dan dat in Nederland, een staatkundig onderdeel of plaatselijk publiekrechtelijk lichaam, een in een andere Staat gevestigde kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut beogende instelling, een in een*

andere Staat gevestigde vereniging of stichting van voorwerpen van kunst en wetenschap.

3. *gehele of gedeeltelijke: indien voorwerpen uit de nalatenschap met een nationaal cultuurhistorisch of kunsthistorisch belang, door de verkrijger in eigendom worden overgedragen aan de Staat)*

Handeling 1077 (Het aanwijzen, na overleg met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, van een museum of een steunstichting van dat museum t.a.v. het verkrijgen van de vrijstelling van het recht van successie of schenking)

en

Handeling 1078 (Het overleggen met de minister van Financiën t.b.v. het aanwijzen van een museum of een steunstichting van dat museum t.a.v. het verkrijgen van de vrijstelling van het recht van successie of schenking).

De heer Grapperhaus adviseerde de neerslag van deze drie handelingen te bewaren. Het is immers mogelijk om door middel van de schenking van een kunstwerk, kunstvoorwerp aan een museum de successierechten te voldoen. Door het bewaren van deze neerslag is het mogelijk te achterhalen wie een bepaald kunstwerk, kunstvoorwerp in bezit heeft gehad. Deze wijziging in de waardering heeft de instemming van de overige deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Handeling 722 (Het, i.v.m. voorkoming van verstoring van concurrentieverhoudingen, aanwijzen van leveringen en diensten van sociale of culturele aard die niet/wel voor vrijstelling van omzetbelasting in aanmerking komen)

Op verzoek van de vertegenwoordigers van de Minister van Financiën wordt voorgesteld deze handeling met V 5 jaar te waarderen. De overige deelnemers aan het driehoeksoverleg gaan akkoord met deze waardering.

Handeling 1044 (Het instellen van beroep in cassatie tegen een uitspraak van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven ter zake van schending of verkeerde toepassing van art. 3.37.1 Wet Inkomstenbelasting 2001 m.b.t. het begrip 'bedrijfsmiddelen')

De beleidsdeskundigen van het Ministerie van BZK stelden dat een termijn van 20 jaar in cassatiezaken onvoldoende is. Zij stelden voor om de termijn te wijzigen. De vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris deelde deze mening. In goed overleg is de waardering gewijzigd in B 1, indien het arrest leidt tot wijziging van beleid of wet- en regelgeving en V 10 jaar na arrest. De voorgestelde wijziging heeft de instemming van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Handelingen voortvloeiende uit de Natuurschoonwet

De materiedeskundige, de heer prof. dr. Grapperhaus, adviseerde om de neerslag van de handelingen 598, 600, 602, 601, 607, 608, 609, 610, 1090, 1126, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133 en 1134 te bewaren aangezien deze neerslag voor belanghebbenden (eigenaars van landgoederen) bij belastingheffing en eigendomsrechten noodzakelijk kan zijn. Ook voor historici bij de reconstructie van de geschiedenis van een landgoed is deze neerslag van grote betekenis. De waardering van deze handelingen wordt overeenkomstig het voorstel van de materiedeskundige gewijzigd in B 1. De vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris wijst er op dat op grond van de thans vigerende selectielijst reeds dossiers vernietigd zijn. De wijziging van de waardering houdt in dat alle dossiers die vanaf nu worden aangetroffen, voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Deze wijziging in de waardering heeft de instemming van alle betrokkenen bij het driehoeksoverleg.

Handelingen betreffende het beschermen van het Nederlandse milieu

In het driehoeksoverleg wees de heer Grapperhaus op de belangen in het kader van de milieubescherming. De milieugeschiedenis van Nederland is een vrij nieuw onderzoeksterrein waarvan nog niet duidelijk is hoe dit zich zal ontwikkelen. Naar aanleiding hiervan pleitte de heer Grapperhaus voor het bewaren van de neerslag van de handelingen 1008, 1023, 1024, 1036, 1037, 1064, en 1066. Alle deelnemers aan het driehoeksoverleg stemmen in met dit voorstel.

Overige handelingen die niet besproken zijn in het driehoeksoverleg

De heer Grapperhaus sprak zijn waardering uit over de voorgestelde waarderingen van de overige handelingen. Deze waarderingen hebben de goedkeuring van alle deelnemers aan het driehoeksoverleg.

Het verslag is aan alle deelnemers van het driehoeksoverleg voorgelegd. Zij deelden de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris mede met het verslag in te stemmen.